

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลต้นธง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ในด้านการช่วยเหลือกิจการตำรวจ ของ สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลต้นธง ปัญหา อุปสรรค ของการมีส่วนร่วมของประชาชนของประชาชนตำบลต้นธง แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนของประชาชนตำบลต้นธง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ในด้านการช่วยเหลือกิจการตำรวจ ของ สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน และเพื่อศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนของประชาชนตำบลต้นธง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ในด้านการช่วยเหลือกิจการตำรวจ ของสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ตามหลัก อปปรยานิยธรรม โดยดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods) อย่างเท่าเทียม โดยใช้ระเบียบวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มประชากรที่ได้กำหนดไว้ และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) เก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มประชากรตัวอย่างที่ประชาชนในตำบลต้นธง จำนวน ๓๘๗ คน จากจำนวนประชากรทั้งหมด ๑๑,๙๘๖ คน ซึ่งใช้การสุ่มตามระดับชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การทดสอบค่าที (t-test) และทดสอบค่าเอฟ (f-test) ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance) และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญที่น้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๒ อภิปรายผล

๕.๑.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลต้นธง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ในด้านการช่วยเหลือกิจการตำรวจ ของ สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน สรุปผลได้ดังนี้

๕.๑.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นชาย คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๓๐ และเป็นหญิง คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๗๐ อายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง ๒๑ - ๓๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๘๐ ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ระดับประถมศึกษาหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๑๐ ระดับรายได้ ส่วนใหญ่มีรายได้ น้อยกว่า ๕,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๖๐ ของผู้ตอบแบบสอบถามอาชีพส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๓๐

๕.๑.๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลตันธ อำเภอลำพูน จังหวัดลำพูน ในด้านการช่วยเหลือกิจการตำรวจ ของ สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

ประชาชนในตำบลตันธ มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลตันธ อำเภอลำพูน จังหวัดลำพูน ในด้านการช่วยเหลือกิจการตำรวจ ของ สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๖$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน สรุปได้ดังนี้

๑) ด้านการร่วมคิด พบว่า ประชาชนในตำบลตันธ มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลตันธ อำเภอลำพูน จังหวัดลำพูน ในด้านการช่วยเหลือกิจการตำรวจ ของ สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ด้านการร่วมคิด โดยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๖๙$) เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการพบว่า ทุกข้อด้านการร่วมคิด ของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลตันธ อำเภอลำพูน จังหวัดลำพูน อยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อที่ถามว่าร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย อยู่ในระดับปานกลาง

๒) ด้านการร่วมทำ พบว่า ประชาชนในตำบลตันธ มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลตันธ อำเภอลำพูน จังหวัดลำพูน ในด้านการช่วยเหลือกิจการตำรวจ ของ สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ด้านการร่วมทำ โดยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๐$) เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการพบว่า ทุกข้อด้านการร่วมทำ ของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลตันธ อำเภอลำพูน จังหวัดลำพูน อยู่ในระดับมาก

๓) ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ พบว่า ประชาชนในตำบลตันธ มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลตันธ อำเภอลำพูน จังหวัดลำพูน ในด้านการช่วยเหลือกิจการตำรวจ ของ สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ โดยในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = ๓.๘๙$) เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการพบว่าทุกข้อด้านการร่วมรับผลประโยชน์ ของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลตันธ อำเภอลำพูน จังหวัดลำพูน อยู่ในระดับมาก

๔) ด้านการร่วมประเมินผล พบว่า ประชาชนในตำบลตันธ มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลตันธ อำเภอลำพูน จังหวัดลำพูน ในด้านการช่วยเหลือกิจการตำรวจ ของ สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ด้านการร่วมประเมินผล โดยในภาพรวมอยู่ในระดับ

มาก ($\bar{X} = 3.74$) เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการพบว่าทุกข้อด้านการร่วมประเมนผล ของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลต้นธง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน อยู่ในระดับมาก

๕.๑.๓ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ตำบลต้นธง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ในด้านการช่วยเหลือกิจการตำรวจ ของ สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถาม นำไปสู่การตอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ สามารถแสดงรายละเอียดได้ ดังตารางที่ ๕.๑

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนในตำบลต้นธง การมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลต้นธง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ในด้านการช่วยเหลือกิจการตำรวจ ของ สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และอาชีพ นำไปสู่การตอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยพบว่า

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนในตำบลต้นธง ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลต้นธง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ในด้านการช่วยเหลือกิจการตำรวจ ของ สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ($\text{sig} = 0.153$) จึงปฏิเสธสมมติฐาน การวิจัยที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนในตำบลต้นธง ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลต้นธง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ในด้านการช่วยเหลือกิจการตำรวจ ของ สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ($\text{sig} = 0.072$) จึงปฏิเสธสมมติฐาน การวิจัยที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนในตำบลต้นธง ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลต้นธง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ในด้านการช่วยเหลือกิจการตำรวจ ของ สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน โดยภาพรวม แตกต่างกัน ($\text{sig} = 0.000$) จึงยอมรับสมมติฐาน การวิจัยที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนในตำบลต้นธง ที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลต้นธง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ในด้านการช่วยเหลือกิจการตำรวจ ของ สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน โดยภาพรวม แตกต่างกัน ($\text{sig} = 0.001$) จึงยอมรับสมมติฐาน การวิจัยที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนในตำบลต้นธง ที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลต้นธง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ในด้านการช่วยเหลือกิจการตำรวจ ของ สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน โดยภาพรวม แตกต่างกัน ($\text{sig} = 0.000$) จึงยอมรับสมมติฐาน การวิจัยที่ตั้งไว้

๕.๑.๔ สรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลต้นธง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ในด้านการช่วยเหลือกิจการตำรวจ ของ สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

ปัญหาอุปสรรค ผู้เข้าร่วมในการนำเสนอความคิดเห็น มีจำนวนน้อย และไม่กล้าแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนในการดำเนินกิจการของตำรวจ เพราะรู้สึกว่าจะไม่ได้รับความสำคัญใน

การเป็นผู้กำหนดแนวทางการดำเนินกิจกรรม อีกทั้งในบางครั้งการเสนอความคิดเห็นก็ไม่ได้ได้รับความสนใจจากเจ้าหน้าที่ตำรวจเท่าที่ควร นอกจากนี้ยังมีปัญหาที่ในเรื่องของการปฏิบัติงานร่วมกันกับเจ้าหน้าที่ เนื่องจากประชาชนไม่ได้รับความคุ้มครองจากกฎหมาย ในเรื่องของการปฏิบัติงาน อาจจะเกิดอันตรายขึ้นในระหว่างการปฏิบัติงานได้ ซึ่งในเรื่องนี้แม้แต่ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจเองก็ไม่สามารถรับประกันความปลอดภัยของประชาชนที่เข้าร่วมดำเนินการร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจได้

ข้อเสนอแนะของประชาชน คือการที่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ มีการส่งเสริมให้ประชาชนร่วมติดตามผลการดำเนินงานของกิจการตำรวจอย่างต่อเนื่อง ให้มีการเผยแพร่กิจกรรมของตำรวจอย่างทั่วถึง มีการสรุปกิจกรรมและผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เป็นประจำ มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด จัดสรรงบประมาณในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจอย่างเพียงพอ

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลต้นธง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ในด้านการช่วยเหลือกิจการตำรวจ ของสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน มีประเด็นสำคัญที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

๕.๒.๑ การมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลต้นธง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ในด้านการช่วยเหลือกิจการตำรวจ ของ สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

๑.ด้านการร่วมคิด จากการศึกษาพบว่า ประชาชนในตำบลต้นธง มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลต้นธง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ในด้านการช่วยเหลือกิจการตำรวจ ของ สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ด้านการร่วมคิด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น ๆ คือ ร่วมนำเสนอแนวทางการดำเนินงานด้านการดูแลความปลอดภัยของประชาชน สอดคล้องกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของ **อรพินท์ สฟโชคชัย** ที่กล่าวว่า “การมีส่วนร่วมของสมาชิกผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชน หรือประชาชนที่เข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานกิจกรรมใดของชุมชนในขั้นตอนต่างๆ”^๑ และแนวคิดการมีส่วนร่วมของ **นำชัย ทนผล** ที่กล่าวไว้ว่า “การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม เมื่อประชาชนในชุมชนได้มีส่วนเข้ามามีบทบาทในการระบุปัญหาแล้ว ขึ้นต่อไปคือ การร่วมกันวางแผนโครงการดำเนินกิจกรรม เพื่อตอบสนองความต้องการ หรือแก้ปัญหาของพวกเขาด้วยตัวพวกเขาเอง การที่ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมแรงร่วมใจในการตัดสินใจหาแนวทางแก้ไขปัญหา และแนวทางดำเนินกิจกรรมนี้จะมีผลทำให้พวกเขาเหล่านี้มีความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Sense of Belonging) ในกิจกรรมนั้น และจะนำมา

^๑ อรพินท์ สฟโชคชัย, การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย), ๒๕๓๘, หน้า ๑๐.

ซึ่งความร่วมมือร่วมใจกันดำเนินกิจกรรมที่วางไว้”^๒ งานวิจัยของ **ประมาณ ตัณติกุล** ได้ศึกษาเรื่อง “กระบวนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการศึกษาและพัฒนาชุมชนชนบท” จากการศึกษาพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในกลุ่มแกนกลางตั้งแต่ขั้นตอนคิดค้นปัญหา และจัดลำดับของปัญหา พร้อมทั้งขยายความคิด วิธีการแก้ปัญหาไปยังชาวบ้านในชุมชน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม ได้แก่ สภาพแวดล้อม ความสัมพันธ์ภายในชุมชน แรงผลักดันด้านบุคคล โครงสร้างของกลุ่ม ความถี่และระยะเวลาที่มีสัมพันธ์ของกลุ่ม แบบแผนการเรียนรู้^๓

๒.ด้านการร่วมทำ จากการศึกษาพบว่า ประชาชนในตำบลต้นธง มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลต้นธง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ในด้านการช่วยเหลือกิจการตำรวจ ของ สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ด้านการร่วมทำ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น ๆ คือ ร่วมประสานงานกับหน่วยงานอื่นเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย เช่น อปพร. เทศบาล สอดคล้องกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของ **ปณิกา ศรีเข้ม** ที่กล่าวว่า “การมีส่วนร่วมในการบริหารงานและการประสานงาน (Project Administration and Co-Ordination) คนในท้องถิ่นสามารถรวมตัวกันปฏิบัติงาน โดยการเป็นลูกจ้างหรือสมาชิกทีมที่ปรึกษา หรือเป็นผู้บริหารโครงการ โดยทำหน้าที่ประสานงานกิจกรรมของโครงการ มีการฝึกอบรมให้รู้เทคนิคการปฏิบัติงานในโครงการสำหรับผู้เข้ามาบริหารหรือประสานงาน วิธีนี้อาจจะเพิ่มความไว้วางใจให้กับคนในท้องถิ่นแล้วยังช่วยให้สมาชิกเกิดความตระหนักถึงปัญหาของตนเองอีกด้วย”^๔ และแนวคิดของการมีส่วนร่วม ของ **ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์** ที่กล่าวถึงการมีส่วนร่วม ดังนี้ “ต้องมีเงื่อนไขสำคัญ อย่างน้อย ๓ ประการ คือ ประชาชน ต้องมีอิสรภาพที่จะมีส่วนร่วม (Freedom to Participate) ประชาชนต้องมีความสามารถที่จะมีส่วนร่วม (Ability to Participate) ประชาชนต้องเต็มใจที่จะมีส่วนร่วม (Willingness to Participate)”^๕ และงานวิจัยของ **สมพงษ์ ภูมิชัย** ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ตำบลดอยเต่า อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ตำบลดอยเต่า อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ ผู้นำชุมชนให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดทั้งในระดับตำบลและในชุมชน มีส่วนร่วมในการรณรงค์ส่งเสริมสนับสนุนในงานด้านการป้องกันปราบปรามและการบำบัดรักษา เน้นการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในภาค

^๒ นำชัย หนูผล, การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. วารสารส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร, (เชียงใหม่ : สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้), ๒๕๒๘, หน้า ๑๒.

^๓ ประมาณ ตัณติกุล, กระบวนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการศึกษาและพัฒนาชุมชนชนบท , วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๓๘.

^๔ ปณิกา ศรีเข้ม, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่), ๒๕๕๒,

^๕ ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์การศึกษา นโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล), ๒๕๒๗, หน้า ๗.

ประชาชนและทุกภาคส่วนของสังคม โดยมีศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดตำบลเป็น ศูนย์กลางการบูรณาการทุกภาคส่วน เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ส่วนปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้นำ ชุมชนพบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับความปลอดภัยในแง่การให้ข้อมูลผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและที่สำคัญ ปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณในการดำเนินงานไม่เพียงพอที่จะทำให้การปฏิบัติงานได้ต่อเนื่องสม่ำเสมอ ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่ได้แนวทางแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะคือด้านงบประมาณให้จัดสรรงบประมาณ ให้เพียงพอสามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง เช่น การฝึกอบรม ศึกษาดูงาน การฝึกอบรมอาสาสมัคร ชุมชน และค่าตอบแทน เป็นต้น การออกตรวจตราของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปราบปรามในที่ชุมชนให้บ่อยครั้ง และการใช้มาตรการเด็ดขาดดำเนินการกับผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด^๖

๓. ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ จากการศึกษาพบว่า ประชาชนในตำบลต้นธง มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลต้นธง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ในด้านการ ช่วยเหลือกิจการตำรวจ ของ สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น ๆ คือ มีความภาคภูมิใจเมื่อได้ช่วยเหลือกิจการตำรวจ สอดคล้องกับแนวคิดของ **ปุนิกา ศรีเข้ม** ที่กล่าวไว้ว่า “ผลประโยชน์ด้านบุคคล (Personal Benefits) เป็นความปรารถนาที่จะเข้ามาเป็นสมาชิกกลุ่มหรือ ได้รับการคัดเลือกเข้ามา เป็นความต้องการอำนาจทางสังคมและการเมือง โดยผ่านความร่วมมือใน โครงการ ผลประโยชน์ด้านบุคคลมี ๓ ชนิด คือ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง อำนาจทางการเมือง และ ความรู้สึกที่ตนเองทำงานมีประสิทธิผล”^๗ และแนวคิดการมีส่วนร่วมของ **นำชัย ทนุผล** ที่กล่าวไว้ว่า “การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน ซึ่งก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมใจกันในการเป็นเจ้าของ กิจกรรมและผลงานที่ปรากฏ”^๘ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ปรีชา สวม่วง** ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของผู้นำชุมชนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตอำเภอท่าวังผา จังหวัด น่าน” จากการศึกษาพบว่า

๑. ผู้นำชุมชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุว่าเมื่อพบการกระทำความผิดเกี่ยวกับคดี อาชญากรรมจะให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่อย่างเต็มที่โดยคิดว่าเป็นหน้าที่ส่วนหนึ่งที่จะต้องปฏิบัติ ทั้งนี้ส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการประสพภัยจากโจรผู้ร้าย การให้ความร่วมมือของผู้นำ ชุมชนเพื่อเป็นการป้องกันภัยจากโจรผู้ร้ายส่วนใหญ่ระบุว่าได้มีการปฏิบัติในจำนวน ๕ ประเด็น ได้แก่ การจัดเวรยาม การตั้งกฎกติกาของหมู่บ้าน การไล่เลี่ย ประนีประนอมข้อพิพาทการควบคุมบุคคล กลุ่มเสี่ยง และการแจ้งเบาะแสของคนร้าย สำหรับประชาชนในหมู่บ้านส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์

^๖ สมพงษ์ ภูมิชัย, การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในพื้นที่ตำบล ดอยเต่า อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัย นอร์ท - เชียงใหม่), ๒๕๕๓.

^๗ ปุนิกา ศรีเข้ม, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน แหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย นอร์ท-เชียงใหม่), ๒๕๕๒,

^๘ นำชัย ทนุผล, **การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. วารสารส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร**, (เชียงใหม่ : สถาบัน เทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้, ๒๕๒๘), หน้า ๑๒.

เกี่ยวกับการประสพภัยจากโจรผู้ร้าย ผู้นำชุมชนมีความวิตกกังวลบ้างเล็กน้อยเกี่ยวกับการประสพภัยจากโจรผู้ร้ายของประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน

๒. ในด้านทัศนคติของผู้นำชุมชนที่มีต่อการป้องกันอาชญากรรม พบว่า ผู้นำชุมชนให้ความสนใจเป็นอย่างมากต่อข่าวสารที่เกี่ยวกับการเกิดอาชญากรรมและการป้องกันปราบปรามและมีความมั่นใจบ้างต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามของเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่จะมีความมั่นใจเป็นอย่างมากถ้าหากเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีกับผู้นำชุมชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม และพบว่าผู้นำชุมชนส่วนใหญ่ได้ร่วมกับประชาชนจัดตั้งเวรยามเพื่อเป็นการป้องกันโจรผู้ร้ายในชุมชน

๓. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือของผู้นำชุมชน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน ภูมิลำเนาเดิม ศาสนา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ที่อยู่อาศัยในเขตและนอกเขตเทศบาลตำบลท่าวังผา ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งปัจจุบัน การมีประสบการณ์ในการอบรมหรือเข้าร่วมกิจกรรม การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับอาชญากรรม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ และ ๐.๐๑ กับความร่วมมือของผู้นำชุมชน ในการป้องกันอาชญากรรมเกือบทุกประเด็นจาก ๑๑ ประเด็น ยกเว้นใน ๓ ประเด็นคือ ระดับการศึกษา ภูมิลำเนาเดิม และเขตที่อยู่อาศัยไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใด

๔. ปัญหา อุปสรรคในด้านความร่วมมือของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมพบว่า ผู้นำชุมชนได้ให้ความร่วมมือกับภาคราชการในกิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมน้อยกว่าเท่าที่ควร เช่น การให้ความร่วมมือในการตรวจค้นหรือตรวจยึด การอบรมให้ความรู้ในการป้องกันอาชญากรรม การช่วยระงับเหตุหรือจับกุม การเป็นพยาน และการแจ้งเหตุคนร้ายกำลังทำความผิด เหตุผลที่ผู้นำให้ความร่วมมือน้อยน่าจะเป็นเพราะการปฏิบัติดังกล่าวมีความเสี่ยงต่ออันตรายสูงหรือเป็นการปฏิบัติที่มีความยุ่งยาก^๙

๕. **ด้านการร่วมประเมนผล** จากการศึกษาพบว่า ประชาชนในตำบลต้นธง มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลต้นธง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ในด้านการช่วยเหลือกิจการตำรวจ ของ สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ด้านการร่วมประเมนผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น ๆ คือ ร่วมติดตามการดำเนินงานด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย สอดคล้องกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของ **ทวิทอง หงษ์วิวัฒน์** ที่กล่าวไว้ว่า “การตัดสินใจนั้นเกี่ยวข้องเกือบโดยตรงกับการปฏิบัติการ แต่ก็เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์และการประเมนผลเหมือนกัน โดยที่ผลประโยชน์นั้นเป็นผลมาจากการปฏิบัติการ และผลประโยชน์ก็จะมาเป็นตัวกำหนดให้มีการประเมนผล ซึ่งต่างก็ได้รับผลมาจากขั้นตอน

^๙ ปรีชา สาวม่วง, การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของผู้นำชุมชนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตอำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน , รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง), (เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๕๓.

การตัดสินใจแล้วทั้งสิ้นนั่นเอง นอกจากนี้ก็จะมีผลสะท้อนกลับ (Feed-Back) จากการประเมินผลและการปฏิบัติการกลับสู่การตัดสินใจด้วย”^{๑๐} และแนวคิดการมีส่วนร่วมของ **นำชัย หนูผล** ที่กล่าวว่า “การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล เพื่อค้นหาข้อดีและข้อบกพร่อง เพื่อหาแนวทางแก้ไขให้การทำงานมีประสิทธิภาพ”^{๑๑} งานวิจัยของ **วิชัย ขอบปี** ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อตำรวจชุดสายตรวจสถานี ตำรวจภูธรสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อตำรวจชุดสายตรวจสถานีตำรวจภูธรสันป่าตอง โดยรวมอยู่ในระดับมีส่วนร่วมในระดับมาก หากพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล และในระดับน้อย คือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยรวม อยู่ในระดับมีส่วนร่วมในระดับมาก หากพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ปัญหาด้านการกำหนดนโยบาย ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ^{๑๒}

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลต้นธง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ในด้านการช่วยเหลือกิจการตำรวจ ของ สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ” ผู้วิจัยขอเสนอ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ดังต่อไปนี้

๑) ให้ความสำคัญของประชาชนในการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดในชุมชน

๒) เปิดโอกาสให้ประชาชนตัดสินใจเกี่ยวกับงบประมาณและการสนับสนุนต่างๆและการตัดสินใจ เกี่ยวกับการประเมินความสำเร็จของโครงการ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนให้ความเห็นเกี่ยวกับแผนหรือแนวทางการทำงาน นอกจากนั้นควรเปิดโอกาสให้ประชาชนตัดสินใจ เกี่ยวกับการปรับปรุงวิธีการทำโครงการหรือเปิดโอกาสให้ประชาชนตัดสินใจเกี่ยวกับการควบคุมกิจกรรมโครงการ

๓) เผยแพร่ให้ประชาชนทราบบทบาทของตนในการปัญหาอาชญากรรมและประชาสัมพันธ์งานของตำรวจ รวมทั้งสร้างความมั่นใจในการป้องกันอาชญากรรมให้แก่ประชาชน

เจ้าหน้าที่ตำรวจควรปรับปรุง และพัฒนาภาวะความเป็นแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้วยการฝึกฝนตนเอง และปฏิบัติตนต่อบุคคลอื่น ช่วยเหลือประชาชนอย่างเป็นธรรม เป็นกลาง และประยุกต์หลักธรรมมาใช้ในการบริหารงานเพื่อเป็นบรรทัดฐานการบริหารของชุมชนให้บรรลุวัตถุประสงค์ และลดการเกิดความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

^{๑๐} ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์การศึกษานโยบายสาธารณะสุข มหาวิทยาลัยมหิดล), ๒๕๒๗, หน้า ๗.

^{๑๑} นำชัย หนูผล, การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. วารสารส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร, (เชียงใหม่ : สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้, ๒๕๒๘), หน้า ๑๒.

^{๑๒} วิชัย ขอบปี, การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อตำรวจชุดสายตรวจสถานี ตำรวจภูธรสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่), ๒๕๕๔.

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

- ๑) เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องแสดงถึงความตั้งใจจริงในการแก้ปัญหาของชุมชนเพื่อสร้างความเชื่อถือศรัทธาของประชาชนต่อการทำงานของตำรวจ
- ๒) บริการชุมชนเพื่อแก้ปัญหอาชญากรรมในชุมชนและช่วยให้ประชาชนเข้าใจในปัญหาอาชญากรรมในชุมชน รวมทั้งบริการชุมชนเพื่อแก้ปัญหาอื่นๆ ในชุมชน
- ๓) สร้างความสัมพันธ์ภาพพระหว่างตำรวจกับประชาชน

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- ๑) ควรทำการศึกษาเพิ่มในกลุ่มประชากรที่มีจำนวนมากขึ้นมากขึ้น
- ๒) ควรทำการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพเพื่อได้ข้อมูลที่เจาะลึกในประเด็นที่เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลัก อปปรินิยธรรม
- ๓) ควรทำการศึกษาวิจัยในการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในหัวข้อธรรมอื่นๆ มาประยุกต์ใช้ในวิเคราะห์และส่งเสริมความร่วมมือจากประชาชน
- ๔) ควรทำการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับการส่งเสริมความร่วมมือตามแนวพระพุทธศาสนา ในเขตพื้นที่การศึกษาวิจัยให้กว้างกว่านี้ เช่น อำเภอกอ จังหวัด เป็นต้น